

## บทที่ 5

### สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

#### 1. สรุปผลการวิจัย

##### 1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส

##### 1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 29 คน และครูผู้สอน จำนวน 580 คน ได้จากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ที่มีการประเมิน คุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดี จำนวน 29 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 29 คน และครูผู้สอน จำนวน 243 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด คือแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามระดับการ ปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่รับผิดชอบงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเครื่องมือทั้ง 2 ชนิด ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามกระบวนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยนั้นผู้วิจัยได้ ดำเนินการด้วยตนเองและในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการ วิเคราะห์เนื้อหา

##### 1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในเขต พื้นที่การศึกษานราธิวาส ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน ครูผู้สอน 234 คน จำแนกตามวุฒิการศึกษาปริญญาตรีสูงสุด

ร้อยละ 89.4 รองลงมา มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 8.4 ส่วนวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีน้อยที่สุด ร้อยละ 2.3 ขนาดของสถานศึกษาจำแนกเป็นขนาดเล็กร้อยละ 27.0 ขนาดใหญ่ ร้อยละ 73.00 สำหรับประสิทธิภาพในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21 ปี ขึ้นไป มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 30.4 ต่ำสุดคือ กลุ่มที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.7 ส่วนอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.4 ส่วนอายุระหว่าง 56 ปี ขึ้นไปมีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.7 ระดับชั้นที่สถานศึกษาเปิดสอนมากที่สุด คือตั้งแต่ระดับอนุบาลถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 62.7 รองลงมา คือระดับอนุบาล - ม.3 คิดเป็นร้อยละ 19.4 ระดับที่สถานศึกษาเปิดสอนต่ำสุด คือระดับชั้น ป.1 - 1.6 คิดเป็นร้อยละ 17.9

1.3.2 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามองค์ประกอบ 8 ด้านโดยภาพรวม อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับการปฏิบัติมากทุกข้อ โดยมี การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3.3 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านระบบการบริหารและสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับการปฏิบัติมากทุกข้อ โดยสถานศึกษามีโครงสร้างและขั้นตอนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษามีคณะทำงานที่เกิดจากความร่วมมือของครูภายในสถานศึกษา ตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่าประเด็นมีการจัดข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันมีความสะดวกในการเรียกใช้ข้อมูลและมีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการทั้ง 4 งาน ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารทั่วไป และมีคำสั่งคณะทำงาน มีความถี่สูงสุด

1.3.4 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยประเด็นสถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานเพื่อจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสาร มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่าสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติงาน /กำหนดมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายใน / กำหนดผู้รับผิดชอบ วิเคราะห์มาตรฐานตามเกณฑ์ สมศ. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความถี่สูงสุด

1.3.5 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ตามเป้าหมาย

ของแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สถานศึกษามีแผนงาน โครงการที่สะท้อนการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ประเด็นศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา จุดแข็ง/ จุดอ่อน และปัจจัยภายนอก(SWOT) จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติประจำปี วิเคราะห์มาตรฐาน สมศ. มีความถี่สูงสุด

1.3.6 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย สถานศึกษามีการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สถานศึกษามีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงานและมีการรายงาน รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน และจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า เน้นกระบวนการ PDCA มีความถี่สูงสุด

1.3.7 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสถานศึกษามีการประชุมและสร้างความเข้าใจโดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามภาระงานที่ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สถานศึกษามีคณะกรรมการรับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา และจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่าประเด็นใช้กระบวนการตรวจสอบตาม PDCAมีความถี่สูงสุด

1.3.8 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยประเด็นสถานศึกษาแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งให้คำแนะนำผู้เรียนจากการประเมิน ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือประเด็นสถานศึกษาแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบทันทีที่ได้รับจากหน่วยสอบ และจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า ประเด็นจัดทำการประเมินตนเองมีความถี่สูงสุด

1.3.9 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยประเด็นสถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลครอบคลุมตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาวิเคราะห์ผลข้อมูลการดำเนินงานสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา

ตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือประเด็นสถานศึกษามีข้อมูลชี้วัดตามเป้าหมาย การพัฒนาตามแผนทุกข้อมีรายงานฉบับสมบูรณ์พร้อมนำเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และจากการ สัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี พบว่า ประเด็นการรายงาน จากข้อมูลจากการประเมินตนเอง (SAR) จัดทำรายงานประเมินตนเอง และรายงานคุณภาพ การศึกษาทุกปีอย่างต่อเนื่อง มีความถี่สูงสุด

1.3.10 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาภายในของ สถานศึกษา ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยสถานศึกษาสนับสนุนกิจกรรม โครงการที่ดำเนินการได้ผลดี โดยนำเทคนิคและวิธีการไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมโครงการให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครูและ บุคลากรเป็นรายคน และจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการผุดงระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา พบว่าประเด็นนำระบบประกันคุณภาพพัฒนาการศึกษา มีความถี่สูงสุด

## 2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

2.1 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำแนกเป็นรายด้าน 8 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับการปฏิบัติมากโดยมี ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีคะแนน เฉลี่ยสูงสุดและ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นสถานศึกษามีโครงสร้างและขั้นตอนการ บริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ กระบวนการสำคัญด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่า มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ สภาพทั่วไปของผู้เรียน มีโครงสร้างการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และ ด้านบริหารทั่วไป มีขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศ มีข้อมูลเป็นปัจจุบันและเพียงพอ และมีระบบ การจัดเก็บ การใช้ การให้บริการที่รวดเร็วทันที่ต่อการใช้งานซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544:48) กล่าวว่า ถ้าสำนักงานนำผลที่ได้จากการ ประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้สะดวกรวดเร็ว และเป็นปัจจุบันก็จะเป็น ประโยชน์ต่อการบริหารงานและประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งหน่วยงานภายนอกเข้า มาประเมินสถานศึกษาก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ง่ายใน ทุกๆ ด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัฏญา ปุโรทกานนท์ (2545: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้ใช้

ระบบสารสนเทศ มีความพึงพอใจต่อระบบการนำเข้าข้อมูล กระบวนการทำงานและผลลัพธ์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ที่ต้องการให้สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีอำนาจและมีหน้าที่ในการกำหนดแนวทางและวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กำกับติดตาม ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (วิชาการ ,กรม 2546 : 21)

2.2 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นสถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานเพื่อจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา มีการรวบรวมเอกสารมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนและลงมือจัดทำมาตรฐานการศึกษาและมีมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมมีการปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องจากการสัมภาษณ์ กระบวนการสำคัญการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน / กำหนดมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายใน / กำหนดผู้รับผิดชอบ วิเคราะห์มาตรฐานตามเกณฑ์ สมศ. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาติชาย พิมพิไสย ( 2543) : บทคัดย่อ) ที่พบว่าการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพทางการศึกษาด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาซึ่งต้องการให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน(วิชาการ ,กรม 2546 : 21)

2.3 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ตามเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา มีแผนงานโครงการที่สะท้อนการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า-สถานศึกษามีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา จุดแข็ง/จุดอ่อน และปัจจัยภายนอก(SWOT) จัดทำแผนยุทธและแผนปฏิบัติประจำปี วิเคราะห์มาตรฐาน สมศ. มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งจะเป็นการสะท้อนการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

ได้เป็นอย่างดีในประเด็นนี้สอดคล้องกับวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งต้องการให้สถานศึกษาจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยคำนึงถึงหลักและครอบคลุมในเรื่องเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนประจำปีรองรับ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่องชัดเจน และเป็นรูปธรรมกำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อในไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบ และดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางให้บิดา มารดา และผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กำหนดการจัดงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (วิชาการ ,กรม 2546: 22)

2.4 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สถานศึกษามีการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษามีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงานและมีการรายงาน รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาเน้นกระบวนการ PDCA แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการดำเนินการตามกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษารอบคลุมทุกกิจกรรม/ โครงการ มีการประเมินเพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงาน และมีการรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งต้องการให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของเรืองเดช เฟื่องจันทร์(2543: บทคัดย่อ ) พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิในด้าน การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของกระบวนการบริหารคุณภาพทั้งระบบสถานศึกษา (วิชาการ ,กรม 2544:14- 16) ได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องว่า แนวการปฏิบัติเพื่อให้การประกันคุณภาพให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาควรจัดให้มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร ครู และทีมงาน ให้ไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี ส่งเสริมมีการจัดทำเอกสาร

คู่มือการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงาน กรอบ และเครื่องมือการประเมินผลการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ แล้วนำเป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นปึกค้ำอย่าง ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแผนดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา

2.5 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สถานศึกษามีการประชมสร้าง ความเข้าใจโดยแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ ตามภาระงานที่ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนการ ดำเนินงาน สถานศึกษามีคณะกรรมการรับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน สถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องจากการสัมภาษณ์กระบวนการและสำคัญด้าน การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่าประเด็นใช้กระบวนการตรวจสอบตาม PDCA มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการตรวจสอบ และทบทวนตามปฏิทิน มี การประเมินผลการดำเนินงานทุกชั้นตอนเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม มีข้อมูลตรวจสอบครอบคลุม ตามขอบข่ายที่กำหนดและตรวจสอบ และทบทวนเป็นไปตามเป้าหมายทุกประการ ซึ่งสอดคล้อง กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 :10) กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพและการ ตรวจสอบคุณภาพก็คือกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการ ควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่ สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและ มาตรฐานการศึกษาเมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้วหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและ ดันสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุง สถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ และสอดคล้องกับวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ซึ่งต้องการให้คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากสถานศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและ รายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับการ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและ เหมาะสม อาทิเช่น การสังเกตพฤติกรรมและกระบวนการทำงาน กระบวนการจัดการเรียนการ สอน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การพิจารณาหลักฐานร่องรอย การปฏิบัติงาน ตัวอย่างผลงานและ แฟ้มสะสมผลงาน ตลอดจนการใช้แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบวัดมาตรฐาน เป็นต้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 23)

2.6 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สถานศึกษาแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครอง

ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งให้คำแนะนำผู้เรียนจากการประเมิน สถานศึกษาแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบทันทีที่ได้รับจากหน่วยสอบ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดซึ่งสอดคล้องจากการสัมภาษณ์ กระบวนการสำคัญด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการทำการประเมินตนเอง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ชี้แจงการดำเนินงาน สร้างความตระหนักแก่ผู้เรียน มีการดำเนินการสอบตามแผนอย่างเคร่งครัด และรัดกุม และสอดคล้องกับวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งต้องการให้สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด (ป.3 ,ป.6 , ม.3 และ ม.6 ) ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน การทดสอบระดับชาติ( Nation Test)

2.7 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลครอบคลุมตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลชี้วัดทุกข้อ การดำเนินงานสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการรายงานฉบับสมบูรณ์พร้อมนำเสนอหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี พบว่า สถานศึกษามีการรายงานจากข้อมูลจากการประเมินตนเอง (SAR) จัดทำรายงานประเมินตนเอง และรายงานคุณภาพการศึกษาทุกปีอย่างต่อเนื่อง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของกรมสามัญศึกษา ( 2542 : 67) ระบุว่า การสรุปและการรายงานผลของคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวน และประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จะทำให้สถานศึกษาทราบถึงผลสำเร็จ หรือความก้าวหน้าของการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา ว่าสูงขึ้นหรือประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับวิธีการคุณภาพการศึกษาด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งต้องการให้สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพทางการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมหลักฐาน ข้อมูล และผลสัมฤทธิ์เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน (วิชาการ , กรม 2546: 25)

2.8 กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สถานศึกษาสนับสนุนกิจกรรมโครงการที่ดำเนินการได้ผลดี โดยนำเทคนิคและวิธีการไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครูและบุคลากรเป็นรายคน ซึ่งมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องจากการสัมภาษณ์กระบวนการสำคัญด้านการผุดงระบบการ

ประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าสถานศึกษานำระบบประกันคุณภาพพัฒนาการศึกษา มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และสอดคล้องกับวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ส่งเสริมสนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ในวิชา แกนหลักของสถานศึกษาร่วมกัน เป็นรายปี / รายภาค มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน มีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพทางการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 3 ปี และรายงานผลการให้สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดทราบทั้งนี้หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบ และทบทวน ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่วัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผลและผุดงประสิทธิภาพของระบบคุณภาพภายในสถานศึกษาสถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด(วิชาการ ,กรม 2546: 26) เพราะการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

### 3. ข้อเสนอแนะ

#### 3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ฝ่าย / งาน และบุคลากรได้จัดทำคู่มือ มาตรฐานการปฏิบัติงานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาต้องจัดทำโครงการพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษาในคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ได้รับการเพิ่มพูนศักยภาพและความสามารถในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 หน่วยงานทางการศึกษาในระดับนโยบาย ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษานำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผน กำหนดแนวทางในการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการประเมินคุณภาพภายใน

3.1.4 หน่วยงานทางการศึกษาในระดับปฏิบัติ ได้แก่ กลุ่มนิเทศติดตามผลการ ประเมินผลการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการ พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน นำเอา รูปแบบการวิจัย เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปตรวจสอบ ปรับปรุง ขั้นตอนการ ดำเนินงาน ด้านการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาใน โรงเรียนของตนเอง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

### 3.2 ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเชิง คุณภาพ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ที่เหมาะสมกับศักยภาพภายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.2.2 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อการประกันคุณภาพใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.3 ควรศึกษาถึงสภาพการเตรียมความพร้อมเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ตาม ทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน